

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 28 januari 2021

Zaaknummer : 730608
Afdeling : IASZ
Portefeuillehouder : J.F. Struijf
Openbaarheid : Niet actief openbaar

ONDERWERP

Participatiebedrijf Zuid-Kennemerland

SAMENVATTING

De gemeenten Bloemendaal, Heemstede, Haarlem en Zandvoort gaan een 'Participatiebedrijf' oprichten. De Gemeenschappelijke Regeling Paswerk en onderdelen van de Werkpas Holding worden hiervoor samengevoegd. De focus van het Participatiebedrijf wordt de organisatie van en toeleiding naar betaald werk.

JURIDISCH EN BELEIDSKADER

- Wet sociale werkvoorziening (Wsw)
- Participatiewet

BESLUIT B&W

1. De raad voor te stellen in te stemmen met de vorming van een 'Participatiebedrijf', conform de kaders in de rapportage 'Ontwerp Participatiebedrijf Zuid-Kennemerland'.
2. Dit voorstel voor te leggen aan de commissie Samenleving om advies te geven aan de raad (A-stuk).

BESLUIT RAAD

De raad van de gemeente Heemstede;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 8 december 2020

besluit:

In te stemmen met de vorming van een 'Participatiebedrijf', conform de kaders in de rapportage 'Ontwerp Participatiebedrijf Zuid-Kennemerland'.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 28 januari 2021

AANLEIDING

In 2017 is de gemeente Haarlem gestart met een onderzoek naar de meerwaarde van een 'Participatiebedrijf'. Belangrijkste aanleiding voor het onderzoek is dat de uitvoering van de sociale werkvoorziening (Paswerk) onder druk staat, door de daling van het aantal SW-medewerkers. Ook wordt de sturing vanuit de gemeenten als ingewikkeld ervaren, door het bestaan van verschillende juridische entiteiten voor het uitvoeren van de taken. Tegelijkertijd groeit sinds de invoering van de Participatiewet in 2015 de doelgroep werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt, waarvoor gemeenten verantwoordelijk zijn.

Vanuit het inzicht dat samen optrekken in de uitvoering van de Participatiewet steeds belangrijker wordt voor het realiseren van effectieve dienstverlening, is het onderzoek in 2019 verbreed naar regionale samenwerking en in opdracht van de gemeenten Bloemendaal, Haarlem, Heemstede en Zandvoort uitgevoerd. De arbeidsmarkt houdt immers niet op bij de gemeentegrenzen en in de uitvoering van de Wsw en in het Werkgeversservicepunt (WSP) wordt ook samengewerkt.

Tijdens de online raadsbijeenkomst van 16 september jl. hebben wij u tussentijds geïnformeerd over de plannen. De tijdens deze bijeenkomst gestelde vragen zijn geland in de 'Eindrapportage Onderzoek Vorming Participatiebedrijf: Ontwerp Participatiebedrijf Zuid-Kennemerland' (bijlage 1). Het voorstel voor de vorming van een Participatiebedrijf wordt nu gelijktijdig voorgelegd aan de raden van de gemeenten Bloemendaal, Haarlem, Heemstede en Zandvoort.

MOTIVERING

Huidige situatie

De uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) is door Bloemendaal, Haarlem, Heemstede en Zandvoort belegd bij de Gemeenschappelijke Regeling Paswerk. De belangrijkste opdracht van Paswerk is het organiseren van werkplekken voor de werknemers met een Wsw-indicatie.

Haarlem en Zandvoort zijn samen eigenaar van Werkpas Holding (WPH). Onder deze holding hangen vijf BV's waarin onder meer de taken op het gebied van re-integratie (Participatiewet), leerwerkplekken en dagbesteding zijn ondergebracht. Bloemendaal en Heemstede hebben een inkooprelatie met Werkpas Holding en zijn geen eigenaar.

Doelstellingen

Met de vorming van het Participatiebedrijf willen wij borgen dat ook in de toekomst:

- De huidige Wsw-medewerkers verzekerd zijn van een passende werkplek;
- De veranderende doelgroep die een beroep doet op de gemeente voor toeleiding naar betaald werk (waaronder nieuw beschut werk) met een passend en effectief aanbod kan worden geholpen;
- Er een flexibele en wendbare uitvoeringsorganisatie is die zich snel kan aanpassen aan veranderende omstandigheden.

Veranderingen

Om de doelstellingen te realiseren worden drie belangrijke veranderingen voorgesteld:

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 28 januari 2021

Verandering 1: Focus op de organisatie van en toeleiding naar betaald werk

Het Participatiebedrijf krijgt een duidelijke focus: de organisatie van en toeleiding naar betaald werk. Dit gaat over de volgende doelgroepen:

- Inwoners met een indicatie Wsw of Nieuw Beschut
- Inwoners met een indicatie Banenafpraak
- Inwoners met een overbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt
- Jongeren zonder startkwalificatie die zijn uitgevallen uit het onderwijs

Dit betekent dat de volgende doelgroepen niet vallen onder de verantwoordelijkheid van het Participatiebedrijf:

- Inwoners met een onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt. Voor deze doelgroep is er bijvoorbeeld zorg of dagbesteding.
- Werkzoekenden zonder afstand tot de arbeidsmarkt. Deze doelgroep vindt werk op eigen kracht, via uitzendbureaus of met behulp van onze consultants Werk & Inkomen.

Dit heeft tot gevolg dat de activiteiten van de GR Paswerk en de meeste werkzaamheden van de Werkpas Holding onder het Participatiebedrijf vallen. Dit geldt echter niet voor de activiteiten van Werkdag en Buurtbedrijf Haarlem, omdat dit dagbesteding betreft. De holding gaat deze activiteiten onder brengen bij een derde partij. Een belangrijke randvoorwaarde hierbij is dat de activiteiten/zorg voor de huidige deelnemers gewaarborgd is. Vanuit Heemstede hebben momenteel zeven inwoners dagbesteding bij Werkdag, via een inkoopconstructie.

Verandering 2: Vereenvoudiging van de sturing

Een tweede doelstelling van de vorming van het Participatiebedrijf is een vereenvoudiging van de sturing. De huidige sturing op de combinatie Paswerk-Werkpas Holding is onder meer complex door de breedte van de dienstverlening en doelgroepen en daaraan gekoppeld de omvang van de organisatie.

Verandering 3: Meer samenwerking

De ambitie is dat het Participatiebedrijf uiteindelijk een compacte organisatie wordt met werkplekken voor de meest kwetsbare doelgroep (Wsw en nieuw beschut). Het streven is dat het Participatiebedrijf voor de organisatie van re-integratie en overige werkplekken nog meer samen gaat werken met werkgevers en partners in de regio.

Nieuw Beschut

Sinds 2015 bestaat Nieuw Beschut Werk onder de Participatiewet. Afgelopen jaar is deze doelgroep gegroeid en is hier voor het eerst op enige schaal ervaring mee opgedaan. Onafhankelijk van de vorming van het Participatiebedrijf blijkt dat de businesscase voor Nieuw Beschut Werk niet sluitend is, in lijn met het landelijke beeld. Voor het nieuwe Participatiebedrijf betekent dit dat hier een ontwikkelopgave ligt. Daarom is besproken dat in een periode van drie jaar toegewerkt gaat worden naar een sluitende begroting voor Nieuw Beschut Werk. Aangezien de voorwaarden voor toelating tot de doelgroep verruimd zijn, is de verwachting dat dit haalbaar is. De begeleidingskosten nemen hierdoor namelijk af en het verdienvermogen toe. De verwachting is dat het tekort in de tussenliggende periode gedekt worden uit de gemeentelijke re-integratiebudgetten.

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 28 januari 2021

Besturingsmodel

Het voorstel is om het Participatiebedrijf te organiseren in de vorm van een Gemeenschappelijke Regeling en om deze GR in te richten als een bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO). De bedrijfsvoeringsorganisatie volgt het beleid van de deelnemende gemeenten. Het is een overzichtelijk en beleidsarm besturingsmodel dat slagkracht geeft voor de uitvoeringsorganisatie. Het heeft een eigen rechtspersoonlijkheid. De ervaringen van de gemeenten met deze vorm zijn positief: de huidige GR Paswerk is een BVO.

FINANCIËN

Exploitatie

Grote besparingen op korte termijn door de vorming van het Participatiebedrijf zijn niet realistisch. Met de huidige budgetten is een sluitende exploitatie van het Participatiebedrijf echter mogelijk, los gezien van de hierboven genoemde opgave voor Nieuw Beschut Werk. Wel heeft Werkpas Holding voorafgaand aan de overdracht aan het Participatiebedrijf een managementopgave op het gebied van de re-integratieopdracht. Haarlem en Zandvoort zijn hiervoor, als eigenaren van de Holding, verantwoordelijk. Wij zien er op toe dat deze opgave wordt verwerkt in de begroting 2022 van het Participatiebedrijf, zodat Heemstede hier geen financieel nadeel van ondervindt.

Buurtbedrijf en Werkdag

Met het afstoten van Werkdag en het Buurtbedrijf vallen bijdragen voor de huur en ondersteunende diensten weg. Het uitgangspunt in de exploitatie is dat het management van het Participatiebedrijf komt tot afbouw van de kosten voor ondersteunende diensten en tot nieuwe huuropbrengsten. De verwachting is dat dit binnen een jaar gerealiseerd kan worden. In 2022 worden eventuele overblijvende frictiekosten nog aan de huidige aandeelhouder van Werkdag/Buurtbedrijf doorbelast (Haarlem en Zandvoort). Wij zien erop toe dat deze opgave voor 2023 rond is en Heemstede hier geen financieel nadeel van ondervindt.

Projectkosten

Voor de implementatie van het Participatiebedrijf moeten eenmalige kosten gemaakt worden. De kosten bestaan uit de inhuur van projectleiding, een kwartiermaker, specifieke expertise (juridisch, fiscaal) en ondersteuning voor de OR. Voor Heemstede zijn deze kosten berekend op € 35.000 (8,6 procent van de totaalkosten). Deze kosten worden gedekt uit de algemene reserve Paswerk.

PLANNING/UITVOERING

Na een positief besluit wordt het implementatieproces gestart. De verwachting is dat dit proces zes tot negen maanden duurt. Op basis van de planning van de verschillende stappen is 1/10/2021 een realistische startdatum van de nieuwe organisatie en is de juridische overdracht per 31/12/2021. De start van de nieuwe financiële structuur is dan 1/1/2022.

PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 28 januari 2021

De vorming van het Participatiebedrijf is besproken met de cliëntenraad Werk en Inkomen. Zolang de belangen van de cliënten worden geborgd in het nieuwe bedrijf, adviseert de cliëntenraad positief.

De Gemeenschappelijke Ondernemingsraad (GOR) Paswerk en Werkpas Holding heeft haar visie gegeven op het rapport. De GOR omarmt de intentie om de verschillende entiteiten van de huidige GR en van de holding samen te voegen tot een geheel, maar heeft wel diverse vragen naar aanleiding van het rapport. Daarnaast zijn er zorgen over het buiten het Participatiebedrijf organiseren van Werkdag en het Buurtbedrijf. Op korte termijn wordt hierover in gesprek gegaan met de GOR.

De communicatie naar verschillende stakeholders in de verschillende fases van het besluitvormings- en implementatieproces is belangrijk. Er is daarom een communicatieplan opgesteld, waarin verschillende communicatiemomenten zijn uitgewerkt.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Eindrapportage Onderzoek Vorming Participatiebedrijf: Ontwerp Participatiebedrijf Zuid-Kennemerland.